

Ett erbjudande till Huddinge kommun:

Hagia Sofia i Vårbygård

En unik och attraktiv park som ger Vårbygård världsrykte.

Varför Hagia Sofia i Vårbygård

Bäckravinen i Vårbygård. Under drygt två år arbetade en konstgrupp med att uppföra en osynlig byggnad (Hagia Sofia) i bäckravinen. Projektet lade grunden till förslaget att iordningställa bäckravinen som en attraktiv park med en osynlig byggnad. Det kommer att ge många fördelar jämfört med en vanlig upprustning av området.

Arbetet ska ske så brett som möjligt. Det vill säga: Skapa ett vackert och intressant parkområde som väcker uppmärksamhet och intresse, inte bara för de boende i Vårbygård utan i hela världen.

Engagera de boende både i tillblivelseprocessen av parken, och brukandet av parken när den är färdig. Främja möten och tolerans, öka platsens status och identitet.

Skapa en plattform för vidare positiva aktiviteter i området, göra området tryggare.

Detta kan ske inom ramen för en parkupprustning om vi arbetar med Hagia Sofia som sammanhållande faktor.

Huddinges vision är Delaktighet. Visionen har tagits fram utifrån synpunkter från kommunens invånare. Visionen delaktighet inspirerar oss att utveckla former för medborgarinflytande och sätt att engagera och involvera brukarna i verksamheten. Visionen hjälper oss att nå de övergripande målen demokrati och öppenhet, goda och jämlika levnadsvillkor och tillväxt och en

långsiktigt hållbar utveckling

Kunskap berikar Huddinge så lyder den minsta gemensamma nämnaren när vi profilerar Huddinge. I Huddinge finns en högskola. Här finns också forskning i världsklass. Kunskapen gör hela Huddinge rikare. När människor möts får varje människas begåvning Huddinge att växa. Den utvecklar våra skolor och stimulerar näringslivet. Ger närhet till jobb och studier.

Huddinge kommun är involverad med *"att utveckla området Kungens kurva Skärholmen till en av Stockholmsregionens mest attraktiva platser med ett varierat utbud av handel, arbetsplatser, bostäder, nöje och service. Skulpturparken med de två skulpturerna, och med fler skulpturer framöver, knyter samman de två områdena och manifesterar vår vilja att satsa."*

Text från hemsidan om skulpturen Vågat möte vid Lindvretens trafikplats

Hagia Sofia i Vårbygård passar väl in i dessa tankar.

I dag är Vårbygård ett mångkulturellt samhälle.

Förhållandevis många av invånarna kommer från Turkiet och mellanöstern och en stor del av dem är muslimer. Den 16 april 1871 hittades en silverskätt som bland annat innehöll arabiska mynt. Silverföremålen visar på de vida kontakter med öst som Vårbygård hade under 900-talet. Samtidigt blomstrade det bysantinska riket i Istanbul/Konstantinopel med Hagia Sofia som

centrum. Vikingen Halfdan (som kanske kom från Vårbygård) ristade sitt namn på balustraden i Hagia Sofia under den tiden.

Kanske längtade han hem och tänkte på bäckravinen.

Hagia Sofia i Vårbygård tar formen av en syntes mellan flera kulturer kristen, islamisk och skandinavisk kultur, men även mellan konst, musik och arkitektur. Hagia Sofia i Vårbygård är den plats där den som vill se byggnaden, ser den genom sin kunskap, fantasi och förståelse. Där mötet mellan människor formar en byggnad.

Hagia Sofia i Vårbygård kommer att vara en spegling av de geografiska punkterna Istanbul och Vårbygård. En bild av en mångkulturell identitet som vi alla är en del av.

Hagia Sofia i Vårbygård är ett möte där igenkännande och delaktighet är grundstenar i byggnadens fundament. Hagia Sofia i Vårbygård är en park och byggnad som kan nå alla oavsett ras och religion.

Hagia Sofia i Vårbygård kan till sitt brukande ses som en utomhuskonsthall eller ett kulturhus. Ett område där platsens kultur kan gestaltas och manifesteras.

Tillsammans beslutar vi

Hagia Sofia som byggnad gestaltas eller uppförs i en social process.

Vi träffas och samtalar om vilka delar av kommunen som kan beröras av projektet, om finansiering och delfinansiering.

Vi kontaktar statens konstråd som kan gå in med en femtioprocentig finansiering.

Vi identifierar deltagare för att skapa lokal delaktighet och formera en arbetsgrupp.

Vi bjuder in berörda grupper som boende, förvaltare, byggare, skola, olika samfund, ungdomsgrupper, pensionärsgrupper, invandrarföreningar med flera.

Vi kontaktar också externa grupper som media (tv, radio, press), museer, konsthallar, arkitekter, trädgårdsanläggare, konstnärer, filmare, för att få en så bred förankring och kompetens in i projektet som möjligt. Ur detta bildas en arbetsgrupp, en referensgrupp och en styrgrupp.

Arbetsgruppen strukturerar hur arbetet skall fortsätta och driver utvecklingen av parken.

Vi arbetar med frågor om vad parken/byggnaden kan innehålla och hur den kan gestaltas.

Deltagarna definierar parkens form och innehåll.

Beslutsunderlaget är utemiljö, integration, delaktighet, kultur, trygghet. Alla idéer och önskningar följs upp och formar gestaltningen.

Målet med mötena är att skapa en hållbar struktur och förvaltning av parken och byggnaden genom delaktighet, öppenhet och en långsiktigt hållbar utveckling.

Syftet är att skapa en attraktiv park för de boende, höja Vårbygårds status och skapa ett spektakulärt konstverk som attraherar besökare från hela världen.

Organisationsexempel

Projektledning: Projektledare och en representant för kommunen.

Arbetsgrupp: Identifierade aktörer ur berörda grupper
Styrgrupp: Huddinge kommun, Statens konstråd, byggföretag, den första Hagia Sofiagruppen.

Referensgrupp: Trossamfund, ideella organisationer, boende, teatergrupper, närpolis, demokratiforum, fastighetsbolag, näringsliv, skola, Barnkonstmuseet.

När det konkreta byggandet av parken startar har arbetsgruppen tagit fram ett projekteringsförslag som godkänts av kommunen. Statens konstråd och andra intressenter bidrar med finansiering och rådgivning.

Andra grupper som är involverade i projektet bidrar med sin kunskap och engagemang.

En skylt sätts upp: "Här byggs en kopia av Hagia Sofias inre rum. En renovering och omgestaltning av parkområdet bäckravinsens övre del".

Enligt framtagna och godkända förslag renoveras parken.

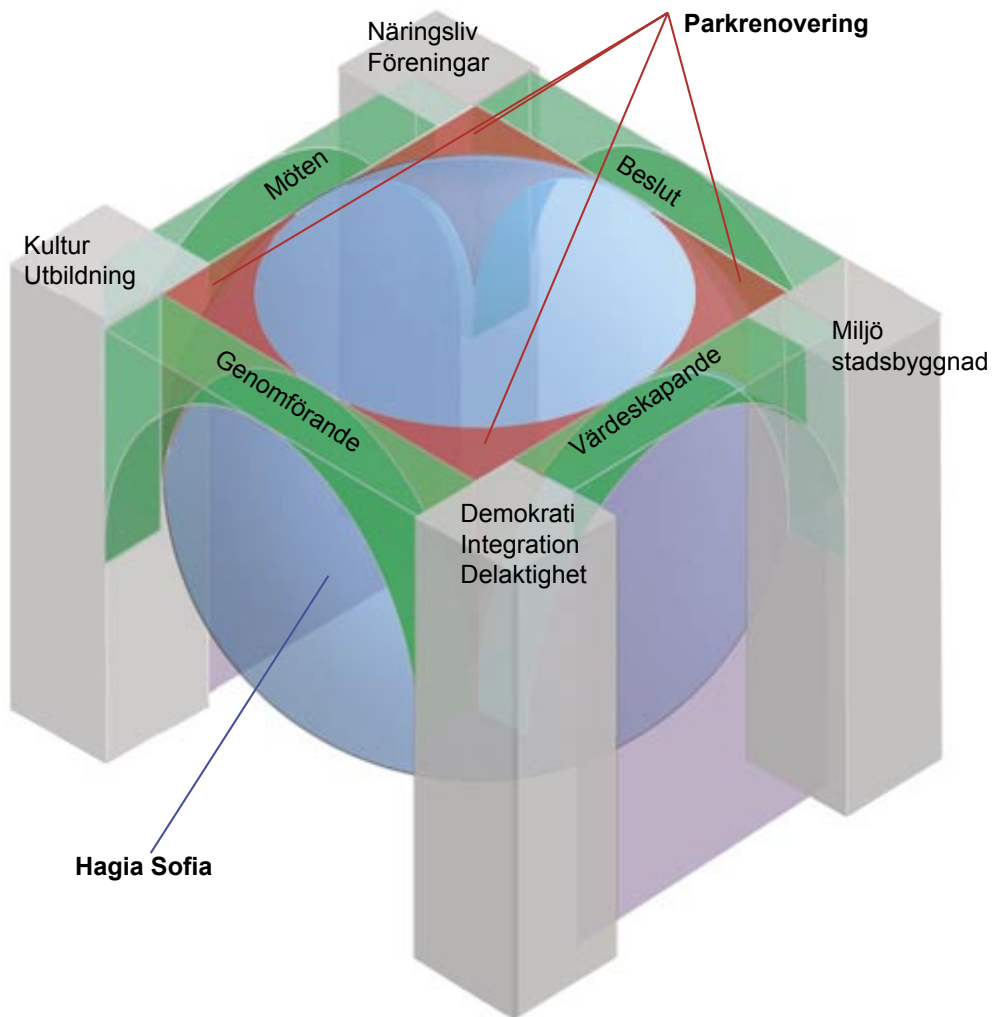
Ungdomar som går Kvalificerad Yrkesutbildning hjälper till med att plantera buskar och sätta plantor tillsammans med Vårby odlarförening och växtföretag. En vacker ljussättning av parken monteras upp och ger parken ett vackert och tryggt ljus nattetid. Små högtalare placeras ut för att slumpmässigt kunna spela upp Hagia Sofias arkitektur men även för att kunna användas som ljudanläggning vid t.ex. föredrag. Webbkameror monteras i parken så besökare på webbsidan kan se platsen för Hagia Sofia i Vårbygård. Pedagogiska skyltar monteras vid entrén till parken som upplyser om parken och byggnaden.

På kommunens webbplats öppnas en sida som beskriver projektet och ger upplysningar om hur man kan se på byggnaden. Här skriver också de boende in förslag till aktiviteter i parken

Bäckravinen i centrala Vårbygård har ungefär samma yta som byggnaden i Istanbul. Dess centrala men ändå avskärmade läge svarar mot rumsligheten i Hagia Sofia. Riktningen och skalan på byggnaden är detsamma på båda platserna. Med lite kunskap och fantasi är det enkelt att framkalla en bild av byggnadens rum.

Vi bygger parken

Schematisk modell av projektet

Ungefärlig parksträckning

Hagia Sofia i Vårbygård, en unik och attraktiv park som ger Vårbygård världsrykte

Så här kan resultatet bli:

- Vårbygård har en vacker och trygg park i anslutning till skolan och centrum.
- Boende träffas när de vandrar runt i parken eller går på evenemang i den.
- Fler känner sig delaktiga och engagerade i området.
- Turister och kulturintresserade kommer på besök för att uppleva byggnaden och parken.
- När företagen får kundbesök går de till parken och får möjlighet att tala visioner med varandra.
- Unga guider visar parken och byggnaden för besökare.
- Ungdomar använder platsen för rollspel.
- Musikaliska bearbetningar av byggnadens

- arkitektur genomförs i samarbete mellan lokala band och lokala körer.
- Arkitekturhögskolan använder byggnaden i sin forskning.
- Parkens förvaltningsgrupp ordnar seminarier föredrag och föreställningar.
- Odlarföreningar har höstmarknad och säljer färska grönsaker och frukter.
- Barnkonstmuseet använder byggnaden i sin utställningsverksamhet.
- Teatergrupper använder parken som utescen.
- Skolan öppnar ett litet café i anslutning till parken som drivs av eleverna.
- Religiösa samfund genomför gemensamma andaktstunder.

- Konstnärer och konsthögskolor bjuds in till att göra temporära utställningar i parken.
- Boende kommer med förslag på aktiviteter i parken via webbsidan.
- Konferenser som berör begreppet "osynlighet" förläggs till skolan och parkområdet.
- Skolan använder parken i undervisningen.
- Kommunen använder parken i sin marknadsföring.
- Huddinge har ett unikt, gränsöverskridande offentligt konstverk.

Alla känner sej lite tryggare, lite gladare och stoltare.

Hagia Sofia i Vårbygård, en unik och attraktiv park som ger Vårbygård världsrykte

Varför Vårbygård

Vårbygård är en förort i södra delen av Stockholm vid kanten av Mälaren.

I dag bor det cirka 6400 personer i Vårbygård, befolkningen är förhållandevis ung med en hög andel ensamföräldershushåll. Drygt 46 procent har utländsk bakgrund.

Att komma från en annan plats, ett annat land och plötsligt se någonting här som utlöser minnet av en plats någon annanstans blir en dubbel-exponering. En slags dubbel identitet som man ständigt bär med sig. En hägring, ett visualiserat minne.

Kulturkontorets konstnärer startade ett flertal olika projekt i Vårbygård, bland annat Hagia Sofia-projektet. Projekten var starkt knutna till platsen och de boende i området. När kulturkontoret och projekten avslutades 2005 fanns fortfarande tankar kvar att ge Hagia Sofia en permanent placering i bäckravinen. Direct Projektet hade kontor i Vårbygård under sommaren 2006 och Hagia Sofia-projektet tog ny fart. Det utvecklades till att bli ett bredare projekt som integrerade flera samhällsgrupper till att bli delaktiga i en renovering och ett brukande av området i Bäckravinen.

Vårby rådslag och omröstningen ledde fram till en renovering av centrala Vårbygård. Nu när kommunen beslutat att flytta förvaltning, Barnkonstmuseet och Biblioteket från centrumhuset till Vårbyskolan så förflyttas centrum närmare bäckravinen. Bäckravinsområdet är kraftigt eftersatt och behöver iordningställas för att skapa ett trevligare och tryggare centrum.

En renovering av övre bäckravinen med en spännande parkgestaltning ger centrum en tryggare och mera sammanhållen centrumbildning.

Hagia Sofia i Vårbygård, en unik och attraktiv park som ger Vårbygård världsrykte

Varför Hagia Sofia

- **Aya Sofya (Hagia Sofia)** betyder den heliga visheten.

Bland de monument från bysantinsk tid som finns kvar i Istanbul/Konstantinopel är Hagia Sofia utan jämförelse det viktigaste. Ett av sin tids arkitektoniska mästerverk och en av de mest lysande nyskapande prestationer som någonsin utförts.

Katedralen invigdes av kejsar Julianus den store 26 december år 532. Under nästan tusen år var katedralen centrum för det religiösa livet i det bysantinska riket. Efter osmanernas intåg 1453 omvandlades katedralen till att bli den främsta moskén i imperiet.

Efter republikens bildande omvandlades helgedomen slutligen till museum 1935, i dag kan man därför både se kristna och muslimska symboler sida vid sida. I balustraden finns ristningar av vikingen Halvdan som visar på den nordiska kontakten med byggnaden.

"Själva rummet upphäver sin känsla av tyngd och massivitet med sina genombrutna väggar och geniala välvning, ingenting annat än expanderande rymd finns kvar i den."

H W Janson KONSTEN

Hagia Sofia i Vårbygård, en unik och attraktiv park som ger Vårbygård världsrykte

Nätverk/ samtalspartners

Hagia Sofiagruppen

Mehmet Kaplan, byrån för lika rättigheter.

Marianne Sautermeister, kyrkoherde

Galip Bozkurt, imam och samhällsplanerare

Bo Samuelsson, konstnär och projektledare

Mats Fahlander, arkitekt

Karl G Gardell, präst

Bayram Akan, egen företagare

Peter Nätterlund, kyrkomusiker i Svenska kyrkan

Referensgrupp

Eva Eriksson, Kulturanvarig

Håkan Bull, Konstansvarig Huga fastigheter

Johanna Sandel, Botkyrka Konsthall

Veronica Wiman, Kulturhuset

Mats Wesslen, Storstadsstämningen Huddinge

Kulturkontoret i Vårbygård

Styrgrupp

Thomas Liljenberg, Kulturkontoret

Per Bengtsson, Af Kultur

Nätverk/samtalspartners

Kulturkontoret

Direct

United Space

Huddinge kommun

Svenska Institutet

IASPIS

Arkitekturmuseet

Kunstverein München

Statens konstråd

Kulturdepartementet

KIC Companion

Svenska kyrkan

Sveriges muslimska råd

Arkitekturhögskolan

Kulturhuset

Konstfack

Byrån för lika rättigheter

Nifca

Folkhälsoinstitutet

Oda projesi

Villa sanMichele

Konstnärsklubben

Raketa

Huge fastigheter

Konsthögskolan

Marabouparken

Jakobsbergs konsthall

Fullersta konsthall

Kontakt:

Bo Samuelsson

bosamuelsson@bostream.nu

08-36 99 01

076-276 66 75

"Samuelssons konstnärskap har från debuten 1989 arbetat med undersökningar av konsten och konstnärens roll i samhället med utställningar och projekt. Han har även gjort större offentliga arbeten på torg, tunnelbanestationer, köpcenter och skolor. Arbetena har haft det gemensamma att de på olika sätt bjuder in publiken att delta och interagera med verken. Ett tydligt exempel är skulpturen på Fisktorget i Örebro."

Hagia Sofia i Vårbygård, en unik och attraktiv park som ger Vårbygård världsrykte

Detta har hänt

Hagia Sofigruppens arbete

Konstnären Bo Samuelsson initierade en arbetsgrupp för att uppföra Hagia Sofia som osynlig byggnad i Vårbygård. Arbetsgruppen bestod av: Bo Samuelsson, konstnär och projektledare, Mats Fahlander, arkitekt, Galip Bozkurt, imam och samhällsplanerare, Mehmet Kaplan, Byrån för lika rättigheter, Bayram Akan företagare, Peter Nätterlund, Kyrkomusiker, Marianne Sautermeister, kyrkoherde, Karl G Gardell, präst.

Under två och ett halvt år har Hagia Sofigruppen diskuterat och undersökt hur man kan uppföra en osynlig kopia i skala 1:1. av den berömda byggnaden i Istanbul. Förutom bland boende i Vårbygård har arbetet uppmärksammats nationellt och internationellt. Gruppen blev inbjuden till konstbiennalen i Istanbul för att presentera projektet i Vårbygård. Svenska kyrkans kulturråd har gett sitt stipendium till projektet. Kommunen har också indirekt uppmärksammat arbetet genom att ge St. Mikael's församling pris för sitt integrationsarbete. Arbetet har också rönt uppmärksamhet i konstvärlden som ett sätt att arbeta med offentlig konst skapad tillsammans i grupper med relation till platsen.

Platsen vi valde till byggnaden var övre delen av bäckravinen i Vårbygård. Resultatet av arbetet blev ett kontroversiellt verk som har engagerat boende och ökat engagemanget på platsen. En social byggnad som uppstod i mötet mellan människor. Detta manifesterades med ett musik och ljussuppförande i bäckravinen den 7 april 2005.

I samband med Biskop Caroline Krooks visitation i 14 september 2006 redovisade gruppen sitt arbete med byggnaden.

Arbetet går nu vidare för att iordningställa parkområdet för byggnaden tillsammans med kommunen, Statens konstråd, föreningar, boende och fastighetsbolag.

Hagia Sofia i Vårbygård, en unik och attraktiv park som ger Vårbygård världsrykte